

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 60 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Občni zbor „Matice Slovenske“

12. t. m.

Predsednik gosp. dr. Jan. Bleiweis prične
zborovanje s sledečim govorom:

Zbrali smo se danes, prečastiti gospodje, v občni zbor, ki je 14. v vrstirednih „Matičinih“ zborov, da rešimo vse to, kar po pravilih našega društva pripada področju občnega zbora. Zboroval je pa lani novembra meseca pod predsedstvom preč. gospoda dr. Jarca izvanredni zbor, ki je meni naklonil največjo čast, ki jo „Matica“ more nakloniti svojim članom, namreč, da me je imenoval častnega uda. Dolžnost mi je, da slavnemu zboru danes za toliko odlikovanje izrekam najtoplejšo zahvalo, kateri dodajam zatrdno obljubo, da hočem, dokler le morem, delati tudi za našo, slovenskemu narodu živo potrebno literarno društvo. —

Ne morem pa si kaj, da ne bi na tem mestu tudi ponavljal, kako mi v spominu na to, kar se je novembra meseca godilo v Ljubljani, še zmirom srca veselja igra, da je sedemdesetletnica moja dala povod sijajnim dokazom, kako srčne simpatije uživa naš narod slovenski pri družini sinovih matere Slave, in to moje veselje je zdaj tem večje, ko vem, da nikdo zaradi mene ne trpi žalosti, česar smo se bali, ko je počil glas, da slavnoznani rodoljub, prečastiti gospod Biankini utegne zaradi svojega govora kake neprijetnosti doživeti, a zdaj radostni čujemo, da ne.

Dolžnost mi je dalje omeniti, da „Matičin“ odbor obžaluje zgubo mnogoletnega, mnogo-

stransko izvedenega in vzlasti v odseku za izdavanje knjig (šolskih in drugih) marljivega odbornika gosp. Ivana Šolarja, ki premeščen v Dalmacijo zdaj kot nadzornik ondašnjih srednjih šol posluje v Zadru, kjer narod slovenski od njega pričakuje zvesto varstvo narodovih pravic v ondašnjih šolah.

Med knjigami, ki jih je Matica lani izdala, ste dve prišli na svetlo po sklepu lanskega občnega zbora („Potovanje okoli sveta“ po Jul. Verneju in „Slovnica hrvatska za Slovence“ Marnova), ena pa bila je navadni Matičin „Letopis“, obsegajoč na blizo 30 polah mnogo-vrstno gradivo, obdelano od odličnih pisateljev naših. Te knjige so od ene strani hudo gra-jane, od druge pa toplo hvaljene; — a to je uže navadna osoda „Matičinih“ tiskovin, ki še le čez leta najdejo zaslužen priznanje. Tako se je godilo s šolskimi knjigami, zemljevidom itd. Kritika mora biti, to je prav, — brez kritike in opozicije ni nikjer pravega življenja; za naj-boljšo kritiko pa povsod velja tista, ki z delom svojim kaže, da zna to ali ono bolje narediti, kakor drugi. Pot do delovanja na „Matičinem“ polji je vsacemu pisatelju odprta; ni tedaj lojalno gledati le „od strani.“

O delovanji „Matičinega“ odbora v preteklem letu bode gosp. tajnik, o novčnem gospodarstvu pa gosp. blagajnik poročal. Prijetna dolžnost pa mi je, da poleg tega, da rečem, da vsi gospodje odborniki, ki morejo v seje dohajati, marljivo sodelujejo, se še posebno gosp. Praprotniku in Vilharju javno zahvalujem za mar-

ljivo in vestno opravljanje njunega težavnega posla.

Prečastiti gospodje! Končaje svoj govor priporočam posebno Vaši pozornosti 7. točko današnjega dnevnega reda, to je, zaostale dol-gove družabnikov. Odbor „Matičin“ ni nikoli za-nemarjal tega važnega [finančnega vprašanja; ko pa je v odbor stopil gospod Luka Robič, strokovnjak v tej stroki, dobil je ugodno pri-liko, temeljito se lotiti rešitve te novčine za-deve. In res obširno preiskavo od začetka „Ma-tičinega“ do letošnjega leta je izvršil g. Robič s toliko natančnostjo, da se čuditi mora, kdor pregleduje njegov operat. Zato mi je dolžnost javne zahvale za tako truda polno delo gosp. Robiča, ki daje odboru podlago, dognati to sitno stvar do konca s pripomočjo današnjega zbora.

Tajnik gosp. Praprotnik poroča o delovanji društva na drobneje. Udov je nekoliko pri-rastlo, vendar se je pa njih število zmanjšalo zavoljo neke druge reči. Novih je 52, število vseh pa 1977. Znižalo se je število zato, ker so se zbrisali vsi tisti, ki so letnino na dolgu ostajali. Nekaj jih je tudi umrlo, med njimi več odličnih. Za častnega uda voljeni gospod Davorin Trstenjak se je zahvalil v posebnem pismu, ki se prebere. Lansko leto sklenjeno štirikratno tiskanje in razpošiljanje letopisa se je skazovalo tako nepraktično, zamudno in drago, da stavi odbor nasvet, naj se izda ves skup in pošilja udom z drugimi knjigami vred.

K temu poročilu tajnikovemu se oglasi gospod Jurčič, ki graja posebno imenik dru-

Ljubljanske slike.

(Dalje.)

3. Žitni trgovec (homo agens grandis-
osus vel koruza). Pri prejšnjih dveh velik ka-pital ni ravno neobhodno potrebna reč, ampak le dobro, če je ta „nervus rerum“ zmiraj pri rokah, da se kar kasa odpre pa se vajo seže pó-nj; tudi lahko svojo kupčijo z malim ali celó z nič začneta, kar se res tudi večkrat zgodi in traja navadno do konkurza. Žitni trgovec pa mora biti težak mož, ker s par stotaki ne more napolniti svojih magazinov. In res, težak je, v Ljubljani so ti možje večidel borza, živeč kapital, tako zvana „denarna aristokracija“, ki se pa za tako tudi čutijo. Če v družbi zabre-deš med nje, brž boš postal svest si svoje nič-vrednosti, kajti tu se govori le o tisučakah; na-vadno se še v družbo ne vzame, kdor nima najmanj 50.000. Srcá je tak človek trdega, usmiljenje do bližnjega mu je neznan občutek; najbolj srečen je, kedar kaže slaba žitna letina, on pa ima magazine do vrha polne. Kedar žito lepo stoji, mu je polje grozen kraj, po katerem se ne sme ozreti; gotovo bi šel na božjo pot prosit toče in hudega vremena, če bi bil prepričan, da bo to kaj pomagalo. Pri takem značaji ni čuda, da je le malokteri iz-

med te vrste [sesalk narodnjak, po večem so nemškutarji in še v prvi vrsti.

Izobraženost tega človeka dosega njegovo mogočnost in domišljivost le v številkah, je-zikov zna navadno po več, pa za-nj ni pisana nobena slovnica, posebno klasiki nobenih narodov niso za-nj pisali. Zato mu je tudi vsak uče-njaški razgovor neprijeten, če le more, ga pre-trga s „kurscetelnom“, na katerega v časnikih najprej njegovo oko pade; dalje pogleda še žitno ceno in išče med novicami le še kake povodnji, toče, mraza in slane, vse drugo mu je „preneumno“, kdo bo dolge uvodne članke bral, ktere pišejo le „berači“! Vendar se vča-sih vtakne tudi v politiko, če se zbudi v njem častilakomnost; takrat obiskuje volilne shode in če ga postavijo za kandidata, tudi res kan-didira in je voljen za poslanca, kar ni posebno težko, dokler je v Ljubljani tako, kakor je. Pri tej priliki pride med svet marsikak dese-tak, ki bi drugače nikoli ne prišel.

V vsem drugem življenji je prejšnjima dvema enak, ima po eno ali več hiš, če ima rodovino, podedva ta za njim premoženje, ke-dar umre, če je nima, pa drugi, ker k sv. Krištofu ne vzame nič cvenka seboj. Tam dobi spominek iz kamna, ki potem pol stoletja pravi ljudem, da tukaj leži nekdo, ki ni mogel

več živeti, čeravno je imel polne shrambe žita. V kamnu ostane njegov spomin dalje, ko v srcih ljudi.

4. Bukvar ali knjigotržec (homo agens productis literaribus). Tega ni Bog ustvaril, ampak naredil se je še le, ko so drugi znašli papir in jeli ná-nj pisati sveto in nesveto, lepo in grdo, koristno in škodljivo. Prav oživil se je pa še le potem, ko je Guten-berg iznašel tisk, drugi pa še marsikaj družega, s čemer se zdaj prazni papir polni. Knjigo-tržec sam pa ni iznašel vsega tega nič, ampak je prišel na svoje mesto kakor podajalec, ki sprejema, kar so drugi naredili, in daje to na-prej, ker če bi njemu ostalo, bi ne vedel kaj početi z njim.

V Ljubljano je prišel ta rod za kulturo, kakor pride za vojakom v deželo branjevec. Prišel je s tujega, zato je najprvo prinesel k nam tuje blago, kakor tudi vojaški branjevec ima pri sebi le take reči, katerih so vojaki na-vajeni; še le pozneje se ozira na druge in nakupi po deželi pridelkov, če jih kaj dobi, da potem tudi za tiste kaj ima, ki še tuje hrane niso navajeni.

Zato so ljubljanski knjigotržci po večini naši narodnosti škodljivi ljudje. Oni so kolikor toliko tiste cevi, po katerih se še zmiraj pretaka

štvenikov, ki se mu zdi nenatančen in glede udov večkrat čisto napačen, ker veliko tam za ude tiskanih že ni živih ali so pa v drugih krajih.

Tajnik gospod Praprotnik se izgovarja na poverjenike, ki večkrat ne pošljejo pól o pravem času, in to je posebno v Trstu glede poverjenika g. D., ki ne dá nič glasu od sebe.

Blagajnik g. Ivan Vilhar bere račun lanskega leta, po katerem je dohodkov bilo 8154 gld. 80 kr., stroškov pa 6680 gld. 91 kr., toraj je ostalo čez še 1473 gld., ki se bodo pa deloma še porabili za dozaj še ne podane račune. Skupnega premoženja je 58.083 gl. 89 kr. Po proračunu, ki znaša dohodkov 4231 gld. 62 kr., oskrbovalnih stroškov pa 860 gld., toraj ostane za izdavanje knjig za letos 3371 gld. 62 kr.

Ta račun in proračun zbor odobri in za pregled se po predsednikovem nasvetu volijo gg. Žagar, Celestina in Kadilnik.

Šesta točka dnevnega reda, t. j. odborov nasvet o le enkratnem razpošiljanju društvenega „letopisa“ se sprejme brez razgovora.

Gospod Klun poroča v imenu odborovem o zaostalih letnih doneskih družabnikov in ustanovnih udov „Maticice“. Gospod Robič je namreč po trimesečnem trudu iz zapisnikov društvenih našel, da udje so na dolgu čez 9000 gld. Po natančnejem prevdanku pa se pokaže, da ta znesek je prenapet, kajti med dolžniki so nektera po trikrat upisana ena in ista imena dalje udje, ki so že davno umrli, pa niso bili o pravem času izbrisani, pa tudi drugi, ki knjig niso dobivali. Zaostanki se tako izdatno znižajo. Odbor je prevdarjal le to, kako bi se vsaj nekaj tega denarja dobilo in kako bi se zabranilo daljnemu zaostajanju udov z letnimi doneski, pa bi se vendar število njihovo ne zmanjšalo. Nasveti njegovi so ti-le: 1. Tistim udom, ki so zadnja tri leta bili redni plačevalci, se zbrise prejšnji dolg (ker je misliti, da je v zapisniku kaka pomota); 2. nastavi se poverjenikov več kakor jih je zdaj, in 3. vprihodnje so udje in dobe družbine knjige le tisti, ki letnino plačajo do konca dotičnega leta.

Pri tej točki se vname živahen razgovor. Gosp. Jurčič meni, da so tega zaostanka krivi

menda največ tajniki „matični“, kateri so bili v teh letih z drugimi posli tako preobloženi, da so za „Maticico“ imeli premalo časa; tako ranjka profesorja Lesar in Tušek, tako tudi sedanji tajnik. Zato bi bilo treba, da bi si društvo dobilo tajnika, čegar glavni posel bi bilo tajništvo; se vé, da bi moral imeti več plače, nego so je imeli dosedanji.

Gosp. Klun odgovarja na to povdarjaje, da je med dolžniki blizo 200 tistih, ki so se l. 1871 nagloma vpisali („chabrus“) in za ktere je bila letnina za prvo leto plačana, pozneje pa nikdar več, in to znaša samo že čez 2000 gl. Za te takrat vpisane društvenike se nič več ne vé, toraj je ta znesek gotovo zgubljen. Doba tajnika ranjcega gospoda Lesarja kaže lep red, isto tako je pri sedanjem tajniku, le v dobi ranjcega profesorja Tuška so zaostanki največi.

Na to odgovarja gosp. Jurčič nekoliko, gosp. Regali pa reče, da knjige, kakoršne izdaja „Matica“ zdaj, niso za ude sploh, ampak le za nekoliko (kakih 20) profesorjev, velika večina jih še celó ne prereže ne. Njemu se toraj zdi, da zaostanki izvirajo zeló tudi od tod, ker velika večina družbinah knjig ne mara. To je skusil on sam, ko je svoje knjige ponujal ljudem, pa jih nihče ni maral. — Gosp. Klun opomni na to, da „Matica“ je društvo bolj za omikane Slovence, ne pa za priprosto ljudstvo; za ljudstvo je „Mojorjevo društvo“.

Potem se sprejmeta prvi in drugi predlog odbora, o tretjem pa se zopet prične razgovarjanje, ki se suče večidel o tem, kateri trmin naj bi se odločil kot za dnji za vplačevanje letnih doneskov. Nekteri želé, da bi se vplačevanje sklepalo s koncem julija, drugi, da je dosti, ako ud plača le do konca leta, tretji, naj bi se počasni udje opominjali k vplačevanju, po mestu Ljubljani pa naj bi se denar pobiral, četrti, naj bi se ravnalo tako, kakor ravna družba sv. Mohorja v Celovcu. Slednjič obvelja določba „matičnih“ pravil, da ima odbor pravico izbrisati vsacega uda, ki svoje letnine ne plača do 1. julija, da se toraj za tacega tudi knjige ne tiskajo.

Posameznih predlogov ni bilo, zato se je vršila volitev tistih odbornikov, ki so morali po pravilih letos izstopiti. Voljeni so bili zopet

vsi, namreč: Dr. J. Bleiveis, Fr. Stegnar, J. Vavrá, J. Barbo, B. Raič, L. Svetec, J. Šuman, dr. J. Uлага in V. Urbas.

Angleško vojskovanje.

Med tem, ko mi v Evropi za trenotek v miru živimo, vojujejo Angleži svoje vojske z divjimi narodi v Aziji in Afriki. Pa kakošna je to vojskovanje? — Ko je propadlo rimsko carstvo in ko so divji pa nepokvarjeni narodi pridrlji v Italijo, ohranilo se je še bicantinsko ali grško carstvo v Carigradu, ker se naval narodov ni toliko obrnil proti Balkanu, kolikor proti zapadu. Pa kako so se ohranili grški carji v svojem posestvu? Z zvijačami, lažmi, podkupovanjem, zavratiimi umori itd. Če pogledamo na sedanje angleško vojevanje, obrnili se bomo od njega skoro z istim studom.

V Afganistanu napredujejo angleške čete vselej, kedar se angleškemu vodji posreči podkupiti nasprotnega poveljnika. Ne z mečem in hrabrostjo, ampak z denarjem izvojujejo „zmage“, da jih poročajo v London. Kaj si morajo tamošnji divjaki o Evropejcih misliti, če nam Angleži tako čast delajo?

Kaj pa je s Šir Alijem? Umrli je. Kaj je bilo zdravemu, še ne prestaremu možu, da je tako nenadoma umrl? Če je bil pred mesci še toliko krepak, da je čutil pogum v sebi, izvojevati vojsko z Angleži, ali je lahko verjetno, da bi bil Šir Ali naravne smrti umrl?

Cela vojska z Afganci prišla je Angležem v veliko nadlego; ko bi bil Šir Ali podkupljiv, kupili bi bili že davno mir od njega in v Evropi se bahali potem, da se je podal. Je li Šir Ali morda zato umrl, ker se ni dal niti podkupiti, niti ostrašiti po vojnih nastavah angleških generalov?

Poglejmo še v Afriko. Kje so Culu-Kafri tako dobro orožje dobili? Kupili so ga od Angležev. To je že stara pesem, da Angleži svojim sovražnikom orožje prodajajo; njim je le za časní dobiček, kaj bo nasledek, na to ne mislijo. Pravi se celó, da angleški kupci še sedaj med vojsko prodajajo Kafrom orožje! Tako rodoljubje imajo ang'elski trgovci!

Angleško junaštvo se je pokazalo, ko so se vojaki za Afriko nabirali, ker jih je na

tuj duh v naše duševne posode. Domači pridelki jim diše le, če se že naprej vidi, da bo pčelavico dobička ali nemara še več ko ves njim stal.

Glavna hrana njihova so odstotki, t. j. navadno po 25 kr. od goldinarja. Nekterim je pa to premalo, zato zakladajo knjige, t. j. kupijo izdelke drugih ljudi in jih dajo tiskati na svoje stroške; zato naj bodo razdeljeni v dve vrsti.

a) Goli prodajalec knjig (homo agens libris aliorum). Ta ne zastavi svojega kapitala v zalogo, večidel njegove zaloge je lastnina drugih, on jo ima le na prodaj ali v „komisiji“; če prodaja kaj, obdrži četrtnino kupa za se, kar pa ne prodá, gre spomladi o „lipsijskem somniji“ svojo pot nazaj (taka roba se imenuje „rak“) ali pa še dalje ostane v predalu. Nevarnosti pri tem zá-nj ni nobene, ker se tega blaga še celó tatovi ogibajo. Na plen ta žival ne čaka samo v svojem brlogu, marveč pošilja svojim „kuntom“ najnovejša dela tudi „na ogled“ domú in če kdo take vrinjene reči ne pošlje nenačete nazaj, plačati mora, ne pomaga nič. Poseben dobrotnik je tak pajk slovenskemu pisatelju, ker tudi od njega jemlje četrtnino, če mu svoje delo za prodajo izroči; s tem je pisatelj in založnik za-

varovan zoper vsak dobiček, kajti od 100 knjig že 25 ni več njegovih brž ko jih je knjigarju poslal, od prodanih pa ne vidi nobenega krajcarja leto in dan, ker tako veli „knjigotržni red“. Zato tako malo slovenskih knjig pride na svitlo, kajti spisovatelj sam, če jih že dá v tisk na svoje stroške, jih vendar ne bo sam po svetu prodajat nosil! Za slovensko književstvo ima toraj ta knjigotržec vsakako velike zasluge, zato pa tudi on pri njih veliko ne zasluži. Čeravno se peča tudi še z drugimi raznimi brkljarijami, vendar le životari, do lastne hiše ne pride in če pride, ni tako trdna, da bi se ne mogla podreti. Ta rastlina je namreč pri nas tuja, ne pride do pravega cvetja, čeravno se jej tu pa tam iz višave priliva.

b) Knjigotržec založnik (homo agens literaribus productis editor). Če govorimo o sesalkah te vrste v Ljubljani, je toliko, kakor da bi jih navedli z imeni, ker jih je pičlo malo. Nemškega izvirnega v Ljubljani ne pride skoro nič na dan in kdor kaj tacega založi, se praska pozneje za ušesom, hiš pa si ne zida. Boljše že se godi tistemu, ki daje na svitlo slovenske reči za ljudstvo; če dobro zadene in se na vreme pozna, ni ravno silnega dobička, a pošten zaslužek in lepe obresti. Najbolje pak shajajo založniki pobožnih slo-

vanskih knjig. Spisovatelji takih knjig so le duhovni, toraj dobre duše, ki za svoj rokopis pičlo malo zahtevajo. Ta rokopis kupi knjigotržec, ki pa je po svoji izobraženosti in poslu le knjigovez, kupi ga le enkrat, a knjigo dá na svitlo po večkrat — tako, da je njegov dobiček ogromen, to pričajo hiše, ki jih počasi dá na svoje ime prepisati. Čeravno toraj svoje bogastvo ima le od slovenskih peres (ktera peresa pa od tega ne obogaté), vendar ni taka narodna škuka, kakor bi moral biti po vsem tem, marsikter je celó tak nehvaležnež, da gre o volitvah volit nemškutarje, od katerih si ni zaslužil nobenega krajcarja. Srce ima tak sesalec iz papirja, bogati se po tujih peresih. Če bo pa tak, ki mu je s peresom pomagal do te ali one hiše, prišel v zadrego in ga prosil pomoči, bo dobil en goldinar za vselej, in če ga bo na dobiček opomnil, mu bo celó po knjigah znal dokazati, da je pri njegovem delu imel vselej zgubo. Če je pri vsem tem naroden, njegova narodnost ni veliko vredna, kajti to je gotovo, da se za narod ruiniral ne bo, še manj se pa dal zapreti. Mu tudi treba ni, saj tako lahko živi.

5. Braujevec (homo agens ordinarius). Ta je prejšnjim sesalkam te vrste le toliko podoben, da prodaja in kupuje, v drugem pa

stotine ubežalo. Kakošno mora biti angleško vojno poveljništvo, si moremo misliti, če se pusté po takih neumnih divjakih, kakor so Čulu-Kafri, pretepavati! Tudi Rusi imajo včasih le malo posadko v Aziji, pa še nikoli se ni slišalo, da bi bili po divjakih tepeni, vzeli so Azijatom že ves pogum tako, da se jim ni več bati resnega upora. Rusi se ne skušajo vgnjezditi z denarjem in podkupovanjem, nasprotno pa skrbé za dobro ubrano armado, za dobre generale in da je red in pravica, kamor pridejo. Ako bi Angleži v Afriki enako postopali, potem bi se kralj Četevajo ne predrznil, napadati jih; in če bi jih napadel, bila bi njegova armada že davno razbita, ako bi na Kapu komandiral general Kauffmann, ali pa Črnejev, zmagovalc Taškenda.

Kako je to, da angleška pomoč še ni došla v Afriko? Saj imajo vendar vojnih ladij zadosti. Sram bi jih moralo biti pred vso Evropo, da se že vsak zamorski kralj z njimi norčuje, in da munič ne morejo. Lani so tako upili in širokoustili se, kakor bi se vsa Evropa pred njimi tresla; zdaj, ko je treba pokazati se, so pa taki reveži!

Namesto vmešavati se v bolgarske in sploh slovanske zadeve, naj raje gledajo, kako bodo svojo čast ohranili pred afrikanskimi in azijskimi divjaki. Hic Rhodus, hic salta!

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 15. marca.

Velikanska nesreča, ki je mesto **Szegedin** zadela, obrača vso pozornost na se. Zaradi nje je bilo zborovanje ogerske državne zbornice pretrgano. Smešno je bilo, kako so poprej madjarski poslanci delali vlado odgovorno za to nesrečo. Tisza je rekel, da bi želel Madjarom tako vlado, katera bi zamogla ukazovati vodam in vetrom, da pa on tega ne more.

Vnanje države.

V **Afganistanu** se je začelo Angležem slabo goditi. Blizu Koruma sta bila dva angleška bataljona popolnem pobita in vničena. Tudi so Afganci napadli trdnjavo

Lagmo, vse Angleže pobili in trdnjavo si osvojili. Angleškega poveljnika so zvezanega poslali novemu emiru Jakub Kanu. Angleži so v velikem strahu. Tudi londonski telegrami priznavajo, da se angleška vojna umika.

Tudi v **Afriki** se Angležem slabo godi. Kafri napadajo Angleže v malih četah, ti pa tudi nimajo velike vojne sile tam, in se morajo povsod le braniti. Polkovnik Glyn se je zagrabil (zašancel) z 2000 možmi. Tudi mesto Lydenburg se je zgradilo. Polkovnik Pearson je še zmirom zajet, lord Chelmsford pa še le vojake nabira, da bi mu prišel na pomoč. Če ne pride zdatna pomoč, ne bodo Angleži nič opravili.

Pravi se, da bodo **Črnogoreci** Turkom vojno odškodnino odpustili, ker se itak ne bi dala iztirjati. Tako se jim je iz Petrograda nasvetovalo.

Domače novice.

V Ljubljani 15. marca.

(K deželni sodnji je na novo pozvan) naš vrednik v pondeljek, da ga zaslišijo o zatožbi državnega pravdnštva, ki nas dolži hudodelstva ščuvanja. Poziv je bil zopet nemšk.

(Pomiloščenje.) O petindvajsetletnici svoji bo presvitli cesar pomilostil one jetnike, ki kažejo očitno poboljšanje ali so večidel svoje kazni že prestali. Zato so dobila oskrbnštva vseh kaznilnic ukaze, naj naznanijo vse tiste, ki so pomiloščenja vredni.

(Vreme,) ki je bilo do četrta v Ljubljani prav lepo, se je zopet prevrglo in ponoči v četrtek je padlo nekoliko snega. Pri tem vleče vedno mrzel veter. Zdravje prebivalcev se še ni zboljšalo, ljudje pogostoma mrjo in več dni je slišati opoldne vedno veliki mrtvaški zvon.

(Naš polk) ostane v Bosni. Govorilo se je, da se bo več polkov premestilo, zlasti da jih pride nekaj iz Bosne nazaj, a drugi pridejo tje. Kolikor je do zdaj znano, ostanejo Kranjci v Bosni.

(Loterija za hiralnico) se bo dobro obnesla. Od 100.000 srečk je prodanih že 80.000, in je upati, da se bodo ostale še lahko prodale do velike noči. Srečkanje bo na veliko-

čisto nič; je že bolj tako kakor pri vinu tropine ali pri kavi „zoc“. Brloge ima po mestih, še bolj po predmestji v lastnih prostorih ali pa v najetih, celó po vežah k stenam prisljen. „Kunti“ njegovi so le nižjega stanu, največ se računí po krajcarjih in desetnicah, do goldinarjev skoro ne prideš, zato je pri njem zmiraj nekoliko funtov drobiža, ktereга zvečer prešteva. Kupčijsko knjigo ima v glavi, dnevni zapisnik pa so navadno vrata ali kaka deska, pero roka, črnilo kreda. Meja kredita, ki ga daje svojim „kuntom“, je silno nizka, do goldinarja ali dveh — dalje ne sega. Vljuden ravno ni, ne odkriva in ne priklanja se svojim „kuntom“ celó ne; isto tako nima više omike, če zna brati ali pisati več ko številke, je že veliko. Vkljub temu si kupi hišo. Narodn pa je, da je veselje videti ga; za narodno reč ne le marsikaj dá, če ga pravi človek za to ogovori, marveč bi, če bi bilo treba, se tudi za narod vdaril. To je, se ve da, le po večini, posamezniki so tudi nemčurji ali pa nič.

6. **Stari kramar** (homo licitator). Ta sesalec je kakor lovski pes: če je lov, mora loviti, ne more drugače; ravno tako stari kramar; če je licitacija, mora licitirati, že vest mu ne dá miru. Zato je dober znanec javnega mestnega razbojnovalca, kteremu že kak krajcar dá, da mu pride posebej povedat, kedar

je kje kaka kaj vredna dražba. V to je tako zarit, da jaz ne verjamem, da bi mogel umreti; in tudi če bo to neumnost storil, prišel bo nazaj, kedar bo kje kaka licitacija premakljivega blaga in raznih brklarij. — A on ne kupuje samo, nego tudi prodaja, zato ima tudi prodajalnico podobno razstavi obnošene in obrabljene robe vseh stanov, let in noš. Tu vidiš vsake vrste obleke od delavske kratke in borne do najdalje in najkrasnejše gosposke, in po njegovi pomoči dobi cestni pometać suknjo deželnega svetovalca za par grošev. Njegovo oko je bistro kakor orlovo, kedar kupuje, ni nobena reč nič vredna, kedar pa prodaja, je vsaka vredna več ko nova; kedar je kupec, je silno kratkih besedi, če pa prodaja, mu je jezik namazan in kupce še nazaj kliče. Govorica njegova je enaka branjevčevi, namreč zmes vseh v deželi rabljivih jezikov, kterih pa nobenega dobro ne zna. Kar se tiče politične vere, je kosmopolit; njemu je vse enako, ali si naroden ali ne, da le pri njem kaj kupiš. Ker ima veliko opraviti z revščino, je proti nji že popolnoma neobčutljiv in neusmiljen, kakor postava. —

S tem je površno naslikan trgovski stan, na vrsto pride drug, ki pač spada k njemu, pa še ni, se še le dela, a vendar ljubljanski svet precéj meša. (Dalje prihod.)

nočni torek. Najprej se bo potegnila številka serije, in k vsaki seriji potem štiri številke srečk, katerih prve bo vselej večí dobitek. Čisti dobiček hiralnice se računa na 20.000 gl., kar bo ravno zadostovalo, da hiralnica svoj dolg poplača, in da zamore potem toliko uspešnejše delovati na korist deželnih revežev.

(Živinska kuga) se je prikazala v Zagonu v okraju reškem.

Razne reči.

— **Požar.** Na ljubljanskem močvirju je 8. t. m. pogorela nekemu posestniku hiša, ki pa je bila zavarovana. Mikavno pri tem požaru je to, da je kriva bila ga mačka. Na ognjišči se je namreč kuhalo mleko in zraven cvrla mast; kar pride mačka mleko lizat, pri tem pa zvrne lonec, ki pade na mast, ta se vname in plamen šine v streho. Sladoželjna tatica se je pri tem sama hudo opekla in zdaj dela pokoro za svoj greh.

— **Uboj.** V neki vasi blizu Iga je nek fant v prepiru nekega posestnika dobro otokel, potem ga pa še z nožem v trebuh dregnil, da je tako zaklani v pondeljek umrl.

— „**Slovanska beseda**“ na Dunaji je povabila 16 slovanskih društev dunajskih v pogovor, kako bi se najbolje praznovala srebena poroka cesarjeva. Za predsednika je bil izvoljen dr. Petruška. Sklenilo se je, sestaviti adresu v vseh slovanskih jezikih in jo izročiti cesarju. Ob enem se bo brala slovesna maša na dan svečanosti, pri kateri bodo peli slovanski pevci.

— **Zabavnik „Alte und Neue Welt“**, prišel je na svitlo 9. snopič, ki obsega: Wiegenglieder. — Aus den Studentenjahre meines Vaters. — Leopold der Heilige, der Schutzpatron von Oesterreich. — Am Ufer des Vierwaldstätter See's. — Dätsche Briefe. — Legenden vom Spiegel. — Der Oelberg. — Frühlingssehnen. — Decivilisirte Menschen. — Israel im Fasse. — Allerlei: Die Façaden-Reihe. — Eine Central-Heizung ganzer Stadttheile. — Rebus. — Vertrauliche Correspondenz. Podobe pa so: Wiegenglieder. — Leopold der Heilige weigert die Annahme der deutschen Kaiserkrone. — Das Rütli des „Tell“. — Am östlichen Ufer des Vierwaldstätter See's. — Der Oelberg. — Das Thal Josaphat. — Die Zerstörung von Zwing-Uri. — Vier Darstellungen aus der Façadenreihe der Pariser Weltausstellung. — Vsako leto izide 18 snopičev, to je vsake 3 tedne eden z mnogimi podobami in oljnato brezplačno premijo „Leo XIII.“ ali pa „angelski pozdrav“, ki je vzlasti jako krasna in se more po 24. kr. snopič prejemati v vsaki knjigarni ali pa naravnost po pošti.

— **Grozna nesreča v Szegedinu.** Med rekama Tisa in Maras na Ogorskem stoji, ali prav za prav je stalo veliko mesto Szegedin s 70.000 prebivalci (tedaj je mesto 3krat več od Ljubljane). Ko se je v hribih začel sneg tajati, naraščala je voda dan na dan in stopila čez vse polje; Szegedin je bil v nevarnosti, ker leži tik vode v nižavi. Začeli so delati jezove in naredili tri jeze z nakopičeno prstjo. Pa voda je zmirom naraščala in podrla prva dva jezova; tretji je še en čas držal; kmalo je voda predrla še zadnjo brambo in vtila se s strašno močjo v mesto. Kmalo je bilo vse v vodi; bilo je ponoči; po temi so ljudje tavalí in bežali. Hiše so se podirati začele. Hoteli so prižgati svetilnice, pa niso gorele, ker je voda zalila tudi plinovo tovarno. Mnogo ljudi je utonilo, mnogo je bilo pobitih pod razvalinami, ko so hiše vkup padale. Imeli so

nekaj čolnov pripravljenih za rešitev; en čoln se je prekucnil in vtonilo je sedem žensk. Ko je voda jez predrila, butnila je s tako močjo v mesto, da je vtonilo 35 vojakov, ki so prijezu na straži stali. Železnica je v četrtek odpeljala 10.000 ljudi; drugi so peš bežali v više kraje, nekteri so zbežali po barkah in čolnih. Mesta Szegedina ni več; skoraj vse hiše so se porle. Nesreča in škoda je grozna. Cesar je poslal precej 40.000 gl., da se med nesrečneže razdele. Po vsem Ogerskem je velika žalost in razburjenje zavolj te nesreče. Povsod se že nabirajo mili darovi za Szegedince.

Iz Szegedina se na dalje poroča: Mesto je že vse v vodi. Hiša za hišo pade vkup, ker so večidel z ilovco zidane. Ljudje so v groznem strahu. Eni pravijo, da se je bolnišnica podrla in bolnike pokopala, drugi, da je judovska cerkev vkup padla. Resnično poročilo cele nesreče bomo še le v par dneh zvedli. Ko je voda prišla, začeli ste dve fabriki goreti; misli se, da je bil ogenj nalašč položen. Iz Pešte je veliko ljudi šlo s čolni na pomoč. Tudi praznijo v Pešti hiše in kosarne, da bodo begunce pod streho spravili. Pravijo, da so še druga mesta v nevarnosti, tako posebno Čongrad.

— Sadni promet v Bolcani. Največ sadja se izvozi iz Bolcane (Bozen) na Tirolskem. Lani so odpeljali od tam na razne kraje 50.900 kil češenj, 36.000 kil čespej, 4000 kil breskev, 32.000 kil zgodnjih hrušk, 40.000 kil orehov, 1.430.800 kil jabelk in hrušk, 457.500 kil kostanja, 523.000 kil grojzdja in 23.000 kil mandelnov.

Eksekutivne dražbe.

17. marca: 3. Sterle iz Šmarate, 3. Vilar iz Pudoba, 3. Knaus iz Raven, vsi v Ložu. 3. Knific v Kranji, 2. Klemenc v Ljubljani, 2. Mekinda iz Cirknice, 2. Kogovšek iz Rovt, 2. Vidmar iz Begunj, vsi v Logatcu. 1. Sladič s Suhe gore v Mokronogu.

18. marca: 3. Keržič iz Igavasi v Ložu, 3. Wolf iz Zbore v Mokronogu. 1. Bergant iz Zapog v Kranji, 1. Bole iz Koč v Postojni.

Umrli so:

Od 11. do 12. marca: Jožef Siegl, želez. del. o. 1½ l., za davico. Marija Jerina, gost. v 74 l., valed starosti. Johana Švigelj, branj. o. 10 m., za pljučnico. Anton Jeršinovic, zaseb. o. 4 l., za vnetico možg. mrenice. Adela pl. Kantz, teleg. inšpekt. ž. 39. l., za jetiko. Jožefa Zupan, branj. o. 6 d., valed slabosti.



Vsem prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je Vsegamogočnemu dopadlo, našega ljubljenega očeta in moža, oziroma sina, gospoda

Janeza Erlacha,

trgovca z lesom in posestnika pri Fužinah na Gorenjskem, danes ob treh popoldne, previdenega s sv. sakramenti za umirajoče, v njegovem 55. letu k sebi poklicati.

Pogreb bo 14. t. m. ob desetih popoldne. Svete maše za ranjcem se bodo brale več dni v tukajšnji farni cerkvi.

Prosimo za blag spomin ranjcemu.

Pri Fužinah, dne 12. sušca 1879.

Uršula Erlach roj. Hasch, mati.

Neža Erlach roj. Rabič, žena.

Marija Erlach, hči.

Telegrafične denarne cene 14. marca.

Papirna renta 63.70 — Šteberna renta 61.30 — Zlata renta 76.50 — 1880letno državno posojilo 117.25 Bankine akcije 790 — Kreditne akcije 235.20 — London 117. — — — Ces. kr. cekini 5.54. — 20-frankov 9.31

Zahvala in priporočilo.

Podpisani se vljudno zahvalujem za zaupanje, katero mi je p. n. občinstvo s tem skazovalo, da je mojo gostilno v gosp. Skabrnetovi hiši tako obilno obiskovalo. Dne 1. t. m. sem se preselil v svojo lastno hišo na velikem trgu poleg kavarne ter odprl ondej gostilno, kjer se dobiva izvrstno **dolenjsko vino**, **Kozlerjevo pivo**, najokusnejša jedila in kjer se zamore tudi prenočevati.

Priporočam se p. n. občinstvu še dalje za tako in toliko zaupanje, kakoršno sem vžival do zdaj ter obljubim, da mi bode vedna skrb p. n. občinstvo zadovoljevati z dobro jedjo in pijačo, s snažnim ležiščem, točno postrežbo in zmerno ceno.

Z najodličnejšim spoštovanjem

(1)

Franc Pintar,

gostilničar in mesar v Novem mestu.

Najboljše in najcenejše koroško železo

se dobiva samo pri

Sp. Pesjaku

v gledališki ulici blizu frančiškanske cerkve, kjer je tudi velika zaloga družega železnega gospodarskega orodja, kakor tudi jekla, pluznih lemežev, angleških vodnih in ročnih žag, sekir, matik, kos, raznovrstne kukinske posode itd.

Častiti duhovščini in gospodarjem sploh priporočam za prihodnji čas tudi svoje, kakor je že sploh znano, najlepše in s pravim zlatom pozlačene

nagrobne križe.

☛ Za pošteno vago in natančno računanje dober stojim.

(4)

Sp. Pessiak.

Naznanilo.

Za prodajalnico z različnim blagom išče

učenca,

ki je vsaj četrtri razred normalke dobro dovršil in 14 let dopolnil.

Valentin Trevenč

(1)

trgovec v Idriji.

Žitne cene preteklega tedna.

Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša 3²⁶/₁₀₀ mernikov.

Reči	V Ljubljani		V Novem mestu		V Kranji		V Sodražici		V Mariboru		V Ptuj		V Ormužu		V Celovcu		V Zagrebu	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenice (hektoliter)	6	50	7	—	7	—	9	45	6	20	6	—	5	80	7	—	6	90
Reži (hektoliter)	4	55	4	88	5	20	—	—	4	30	3	60	4	50	5	—	4	10
Ječmena (hektoliter)	4	40	3	10	4	55	4	15	4	20	3	20	5	40	4	30	4	20
Ajde (hektoliter)	4	30	4	22	4	55	5	76	4	20	3	60	4	17	4	78	4	20
Prosa (hektoliter)	4	39	4	10	4	70	5	84	4	30	3	40	7	80	4	46	5	—
Turšice (hektoliter)	4	20	3	75	4	55	4	95	4	20	3	50	6	60	4	—	3	70
Ovsa (hektoliter)	2	76	2	42	2	76	3	26	2	40	2	60	3	25	3	—	3	—
	—	85	—	70	1	—	1	—	—	74	—	80	1	—	—	92	—	29

Gostilnica

„pri pivnem vrelcu“

(Bierquelle)

v Ljubljani.

na Francovem obrežji (za zidom) šte. 9 tik Valvazorjeve kavarne, vhod za vodo in iz špitalskih ulic v Šrajerjevi hiši.

Najboljše graško mareno pivo iz pivovarne Schreinerjeve, dobro vino, namizno in v buteljah, okusno kosilo v prijazni na novo napravljeni gostilnici ali na dom jemano, zajuterk, zvečer raznih jedil na izbir, vse to po najnižji ceni in ob najskrbnejši postrežbi.

☛ Postne dneve so pripravljena postna jedila. (3)

Slovenske knjige.

Pri Josipu Jurčiču v Ljubljani se dobivajo in na pismeno željo tudi proti poštnemu povzetju pošiljajo naročevalcem sledeče nove slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, izvirna slovenska tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na Žerinjah“, izvirni roman. Spisal Janko Kr. C. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefieldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil prof. Janez Jesenko. Cena 1 gl.
6. „Mej dvema stoloma“, izvirni roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.
7. „Cvet in sad“, izvirni roman. Spisal J. Jurčič. Cena 80 kr.

(1)

Hiša z gruntom

se prodaja ali pa v najem daje in sicer skupaj ali pa vsako posebej. Prodajalo ali pa v najem se bode dajalo 26. sušca popoldne na Jesenicah na Gorenjskem v kransko-gorskem okraju.

Hiša z enim nadstropjem ima sedem sob, dve kuhinji, jedilno shrambo, prostorno klet, pripravno dvorišče, tri hleve pod enim podstrešjem, pripravno mesnico; tudi pripravna za kerčmo je hiša.

Kdor hoče natančne pogoje zvedeti, jih lahko pri gosp. M. Golobu, mesarju v Kranji, ali pa pri županstvu na Jesenicah zve.

(1)